

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ (ΠΡΟΠΑΗΡΟΤΕΑ)

Ἐν Ἑλλάδι Δραχ. 10
Ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ Δραχ. χρυσῶν 15
Ἀρχεται ἀπὸ τῆς πρώτης ἐκάστου μηνός.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΠΕΜΠΤΗΝ

Πᾶσα αἴτησις ἀφορῶσα εἰς τὸ φύλλον ἀπευθύνεται
Πρὸς τὸν κ. Ἰ. Λαμπρογιάννη δικηγόρον
Ὁδὸς Σόλωνος 36

Τὰ χειρόγραφα δὲν ἀποδίδονται

ΑΓΩΝ

ΟΡΓΑΝΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ ΤΩΝ ΘΩΙΚΩΝ ΚΑΙ ΥΛΙΚΩΝ ΔΥΝΑΜΕΩΝ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΕΘΝΟΥΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ τῇ 14 Ἰουλίου 1910.

Κύριον ἄρθρον (ἐπὶ τῇ ἀναποφύκτῳ μεταστροφῇ τῆς διαγωγῆς τῶν Τούρκων πῶς πρέπει νὰ πο-
λιτευθῶμεν ἡμεῖς;). — Ἡ δι' ἡμεῖς τῆς κρητικῆς ἀντιπολιτεύσεως δικαιολογούμενη δι' ἐπιστολῆς τοῦ κ. Α. Μιχαηλῆ. — Ἀγγέλιμα καὶ θυ-
λοι. — Αἱ κατὰ τὸ συλλαβητόν τῶν Ἑλλήνων τοῦ Μοναστηρίου ἀγριότητες τῶν Τούρκων. — Τὰ ἐν Ἑλλάδι. — Τελουταῖα εἰδήσεις. — Ἐπιφυλλίς (Ἐντυπώσεις ἀπὸ τὸ Ἅγιον ὄρος).

Εἰμεθα προδήλως ἐγγύτατα τοῦ χρόνου, καθ' ὃν θὰ κατευνασθῇ ἡ κρητικὴ παραφρο-
σύνη τῶν Τούρκων, νηραλιώτεροι θὰ ἐπιφο-
τῶσιν εἰς τὸν ἐξηγούμενον ἐγκέφαλον τῶν
ἀντιπολιτευσῶν τῆς θέσεως, τῶν δικαιωμάτων καὶ
τῶν δυνάμεων τοῦ Ἑλληνισμοῦ, τοῦ τε ἐν τῇ
αὐτοκρατορίᾳ καὶ τοῦ ἐκτὸς αὐτῆς, καὶ βαγ-
δαὶα θὰ ἐπανέλθωσιν αἱ ἀναμνήσεις τῆς τόσον
πρώτως μαρνανθῆσης ἐλληνοτουρκικῆς φιλίας.
Δὲν εἶναι δὲ δύσκολον νὰ προμαντεύσῃ τις
ταῦτα. Ἐπεσώρευσαν οἱ Νεότουρκοι ἐπὶ τῆς
ἀρχαίας τῶν τόσα βάρη ἀνοησιῶν, ὥστε κινδυ-
νεύουσιν, ἐάν μὴ ἐγκαίρως υποχωρήσωσι, νὰ
καταστυντρίβωσιν. Εἰς τὰς ἐσωτερικὰς δὲ ἀν-
τιπολιτευσῶν δυσχερείας, ὧν κορύφωμα εἶναι
κατὰ τῶν Ἑλλήνων ἀλλόφρων, ἀλλὰ καὶ
κατὰ τῶν Τούρκων ἀλλόφρων, αἰτίαι καὶ
καίτοι, ἀείποτε δὲ θεμελιωδῶς ἐπιβλαβέ-
στατος εἰς τὴν παγίωσιν τοῦ νεοσύστατου
καθεστώτος διωγμός, ἐπιπροστίθενται ἀπροσ-
δοκίμως ἐξωτερικαὶ περιπλοκαὶ, αἵτινες κατ'
ἀνάγκην θὰ στρέψωσι τὴν προσοχὴν τῶν προ-
σώρων συνταγματισθέντων Τούρκων ἀπὸ τῶν
ἐσωτερικῶν κορυφῶν τῆς Ἰδέας, ὅπου νεκρά
καὶ ψυθεῖς εἶναι ἀνεπιστρεπτί τεταμένη ἡ
κυριαρχία τῶν, εἰς χώρας ἀποτελούσας τὸ θε-
μελίον τῆς ἐν Εὐρώπῃ, ἴσως δὲ καὶ τῆς ἐν
Ἀσίᾳ, ὑπάρξεώς τῶν.

Διὰ τῆς προσφάτου ῥωσοαπωλικῆς συνθή-
κης ἡ Ῥωσία ἀσφαλίσαται ἐντιμὸν ἐν Μαντζου-
ρίᾳ συμβῶσιν μετὰ τοῦ ἰσχυροῦ, ὅσον καὶ
πυκνῶς μεγαλόφρονος νικητοῦ τῆς, ἐστράφη
πρὸς δυσμὰς ζήτοῦσα ἀντιστάσιμα τῶν
Ἰουσοῦ καὶ Μουκδεν ἡττῶν τῆς εἰς τοὺς
ἐν τῇ προσθίᾳ Ἀνατολῇ θριάμβους, πρὸς οὓς
τόσον πολὺ συνήθισεν ἡ ἀπὸ τοῦ μεγάλου Πέ-
τρου τραφεῖσα καὶ συναυξηθεῖσα μετὰ τῶν
μεγαλῶν φιλοδοξία τῆς.

Ἐχει δὲ καὶ μίαν ἄλλην, πρόσφατον, ὅχι
μὲν αἰματηράν, ἀλλ' ἀλγεινότεραν ἴσως τῶν
Ἰουσοῦ καὶ Μουκδεν ἡττῶν ἐν ἐκπύρῃ,
τὴν ἡττῶν ἐκείνην, δι' ἣν ἡναγκάσθη κατ'
Ἰανουάριον τοῦ 1909 νὰ πτύξῃ πρὸ τοῦ γερμα-
νικοῦ τηλεσιγράφου, νὰ υπογράψῃ τὴν προσάρ-
τησιν δύο σλαβικῶν ἐπαρχιῶν εἰς τὸν ἀπορρο-
ητικὸν ὅγκον τοῦ διὰ τῆς Αὐστρίας πρὸς τὴν
Ἀνατολὴν χωροῦντος γερμανισμοῦ, τῶν ἐπαρ-
χῶν Βοσνίας καὶ Ἑρζεγοβίνης, καὶ νὰ ὁμο-
λογήσῃ πανηγυρικῶς τὴν ἀδυναμίαν τῆς τοῦ νὰ
προστατεύσῃ τὴν ἐκ πατριωτικῆς δόξης ἀσπαι-
ρούσαν Σερβίαν.

Ἡ παρὰ τοῖς νοτιοσλαβικοῖς ῥωσικῇ γοητεία
ἐκ τῆς ἡττῆς ταύτης καὶ εἶναι εὐνόη-
τος ἡ ἀνάγκη εἰς τὸν πασσαλισμὸν νὰ στε-
νωθῇ διὰ συγκολλησέως τὸ ἀπειλούμενον νὰ
ἐκτελεσθῇ ἀξίωμα τῶν. Τὴν κολλητικὴν ταύτην
ἐν εἶναι προωρισμένη νὰ παράσχῃ ἡ Τουρ-
κία, εἶναι δὲ ἐκ τῶν προτέρων γνωστὸν ποῖον
ἀνταρξία οἱ πρόδρομοι τῆς ἀπ' Ἀνατολῶν πρὸς
ἀναρὰς μεταστραφείσης ἡδὴ τοῦ Σλαβισμοῦ
ἀνταρξίας.

Τὰ τρία σλαβικά βασιλεία, τὸ Μαυροβού-
νιον—ἡ μελετωμένη εἰς βασιλεῖον ἀνακήρυξις
τοῦ δύναται νὰ περιληφθῇ ἀπὸ τοῦδε εἰς τὴν
ταύτην τετελεσμένων γεγονότων—ἡ Σερβία
καὶ ἡ Βουλγαρία, θὰ ἀρχίσωσι τὸν πυρρίχιον
ἐπὶ τὴν ὑπόκρουσιν τοῦ ῥωσικοῦ κυμβάλου, οὗ
τὰς δαπάνας θὰ κληθῇ νὰ καταβάλῃ ἡ νωθρὰ
Ῥωσία, γαλθανίζομένη δὲ μόνον ὑπὸ τῆς παρα-
φροσύνης τῆς μισαλλοδοξίας ἡ τοῦ πυρετοῦ
πανταστικῶν μεγαλειῶν Τουρκία, καὶ τοῦτα,
ὅπως ἐπιταχύνῃ τὴν καταστροφὴν τῆς.

Ἰσως ὁ πυρρίχιος οὗτος ἤρχισεν. Ἐνδε-
κτικὴ εἶναι ἡ τῶν ἐν Σερβίᾳ ἀπειλητικὴ δυσ-

φορία ἐφ' οἷς διέπραξαν οἱ ἀδιόρθωτοι τὴν ἀπ-
άνθρωπον καὶ ἀγρίαν αὐτῶν φύσιν Τούρκοι ἐν
τῷ νομῷ Κοσσυφοπεδίου κατὰ τῶν σερβικῶν
πληθυσμῶν κατὰ τὴν καταστολὴν τῆς προσ-
φάτου ἀλβανικῆς ἐπαναστάσεως. Ἐνδεικτικῶ-
τέρα δὲ ἡ ἀνεπιφύλακτος ὁργὴ τῶν ἐν Βουλ-
γαρίᾳ διὰ τὰς καταπίσεις τῶν βουλγαρῶν
τῆς βορείου Μακεδονίας ὑπὸ τῶν προσφύγων
Βοσνίας, διὰ τὰς ἀπανθρωπίας τῶν ὁργάνων
τῆς ἐξουσίας ἐν τῇ ἐφαρμογῇ τοῦ ἀποπλισμοῦ.
Ἀναγγέλλονται ἤδη οἱ πρώτοι σχηματισμοὶ
ἐνὸ πλῶν ἐν Βουλγαρίᾳ συμμοριῶν καὶ ἡ ἐπι-
μονος τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει Βουλγαροῦ
ἐξάρχου αἰτήσις πρὸς παραχώρησιν τεσσάρων
ἐπὶ ἐπισκοπικῶν βερατιῶν ἐν Καστορίᾳ, Θεσσα-
λονίκῃ, Σέρραις καὶ Ἀδριανουπόλει ἐξηγουμένη
ὡς πρώτος ἀκροβόλισμος τῶν ἐν Μακεδονίᾳ καὶ
Θράκῃ βουλγαρικῶν ἀξιώσεων, εἰς δὲ θὰ ἐπ-
ακολουθήσῃ ἡ βροχὴ τῶν διπλωματικῶν δια-
κοινωνῶν, μετ' ἧν δὲν εἶναι ἀπίθανον νὰ ἐπ-
έλθῃ ἡ θύελλα τῶν τηλεβόλων.

Εἰς τὴν μεταστροφὴν ταύτην τῆς ῥωσικῆς
πολιτικῆς βεβαίως ἀμετάστροφος δὲν θὰ μεί-
νωσιν οἱ Τούρκοι. Τότε θὰ διαγνωσθῶσιν, ἐπὶ
ἐσωτερικῇ ἡσυχίᾳ εἶναι ἀπαραίτητος πρὸς ἀν-
τιμετώπισιν τοσοῦτον κινδύνου καὶ ὅτι κυριώ-
τατον ἔρεισμα τῆς ἡσυχίας ταύτης εἶναι ἡ πρὸς
τοὺς Ἑλλήνας τῆς αὐτοκρατορίας συνδιαλα-
γὴ. Τότε θὰ διδῶσιν, ἐπὶ τὸ μεσημέριον
γειτονικὸν βασιλεῖον δὲν εἶναι τόσον ἀδύνατον,
ὅσον προχείρως ἐνομιζοῖται, πλὴν δὲ τῶν ὕλικῶν
δυνάμεων τοῦ ἔχει τὸσσην ἡθικὴν ἰσχύϊν εἰς τὰς
χειρὰς τοῦ, ὥστε ἄνευ τῆς συνδρομῆς αὐτοῦ
εἶναι ἀδύνατος πᾶσα παγίωσις ὁμαλῆς κατα-
στάσεως ἐν τῇ αὐτοκρατορίᾳ.

Καὶ θὰ τείνωσιν ἡμῖν οἱ ἀμφιλέστατοι εἰς
μειδιάματα καὶ ὑποκλίσεις Τούρκοι τεταμένους
τοὺς βραχίονας καὶ θὰ ἀνοίξωσιν ἡμῖν πλατυ-
τάτας τὰς ἀγκάλας τῶν.

Τί τότε θὰ πράξωμεν ἡμεῖς;

Μνησικακίαι δὲν συμβολίζομεν εἰς οὐδένα,
διότι εἶναι τι παιδικῶς μωρὸν ἐν τῇ διοικήσει
τῶν ἐθνῶν αἱ μνησικακίαι. Ἀλλὰ καὶ ἡ σπουδὴ
εἰς ἐθνουςιασμούς καὶ τρυφερότητας πρὸς οὓς
χρὲς μᾶς ὑβρίζον, μᾶς ἐξηυτελίζουν καὶ μᾶς ἐρ-
οπίουν μέχρι ἐξουθενώσεως, ἐκτὸς τῆς ἀκρι-
σίας ἐλέγχει καὶ ἐλλειψὶν ἀξιοπρεπείας, δι' ἣν
οὔτε ἡ φιλία μας προσκτῇ τὴν προσήκουσαν
σπουδαιότητα, οὔτε ἡ ἔχθρα μας ὑπολογίζεται.
Ἀλλοίμονον εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἐάν τονισθῶσι
καὶ πάλιν διθῶραμβοι συμφιλίας τῶν Τούρκων
καὶ Ἑλλήνων, οὓς συνήθως ἐμπνέει ἡ ἀδιόρ-
θωτος ἀμάθεια καὶ ἐπιπολαιότης τῶν ἡμετέ-
ρων πολιτευτῶν. Ἀλλοίμονον εἰς τὸν Ἑλληνι-
σμόν, ἐάν οἱ ἡγέται αὐτοῦ προσμετροῦντες τὰς
δυνάμεις τῆς φυλῆς πρὸς τὴν ἰδίαν μικρόνοιαν,
παραγνωρίζωσιν, ἐπὶ ἐν τῇ Ἀνατολῇ ἡ θέσις
τοῦ Ἑλληνισμοῦ ἔχει ἰδίαν βαρύτητα καὶ ὅτι
ἡ φιλία τοῦ δι' οὓς τὴν ἐπιθυμοῦσι καὶ ἔχου-
σιν αὐτῆς ἀνάγκην δένειναι ἐμπόρευμα προσφε-
ρόμενον ἄνευ ἀνταλλαγμάτων καὶ δὴ τοιοῦτων,
ὥστε νὰ ἀνακτῇ τὴν ἀπὸ τοῦ 1885 συνδρομὴν
τῆς ἡλιθιότητος τῶν κυβερνητῶν τοῦ καὶ ἀντι-
ξῶν περιστάσεων διαταραχθεῖσαν ἰσόρροπον
πρὸς τοὺς ἀντιπάλους τοῦ παραστάσιν τοῦ
ἐν τῷ σταδίῳ τῶν πολιτικῶν ἀγώνων τῆς με-
σημέριον Εὐρώπης.

Διότι τοῦτο πρέπει νὰ κατανοήσωσιν οἱ ἀξι-
οῦντες νὰ κυβερνήσωσι τὴν Ἑλλάδα, ὅτι ὁ
σύγχρονος Ἑλληνισμός δὲν εἶναι κατὰ χάριν οὐδ-
ενός, ἀλλ' ἐξ ἰδίας δυνάμεως, δὲν ἔχει δὲ οὐδὲν
συμφέρον νὰ προσφέρῃ τὴν φιλίαν τὴν πρὸς
οὐδένα, ἐκτὸς ἀπὸ τῆς ὡς ἀντάλλαγμα ἡ
βελτίωσις τῆς ἐν τῇ ἀνατολικῇ λεκάνῃ τῆς Με-
σογείου πολιτικῆς θέσεώς τοι.

ΤΟ ΚΡΗΤΙΚΟΝ ΖΗΤΗΜΑ

Η ΔΙΑΓΩΓΗ ΤΗΣ ΚΡΗΤΙΚΗΣ ΑΝΤΙΠΟΛΙΤΕΥΣΕΩΣ

Πῶς ἐξηγεῖται αὐτὴν ὁ κ. Μιχαηλῆ.

Ἐν τῇ τῆς «Ἀκροπόλεως» φύλλῳ τῆς 7
Ἰουλίου, καταχωρίζεται ἀνοικτὴ ἐπιστολὴ τοῦ

ἀρχηγοῦ τῆς ἀντιπολιτεύσεως ἐν Κρήτῃ κ.
Μιχαηλῆ, ἣν δύναται τις νὰ ὀνομάσῃ ποιη-
τικὸν ὕμνον τῆς ἡρωικῆς καὶ ἀκαταγωνίστου
Κρήτης καὶ διθῶραμβον ἅμα τῆς ἐλληνικῆς
τῶν νησιωτῶν φιλοπατρίας. Ἀν ἐν τῇ κ. Βε-
νιζέλλῳ ἡ Κρήτη εὖρε τὸν δεξιὸν ἀνιχνευτὴν
τῆς λοξοδρομούσης διπλωματίας τῆς Εὐρώπης,
ὁ κ. Μιχαηλῆς εἶναι τὸ τέκνον αὐτῆς ἐκεῖνο,
εἰς οὗ τὴν καρδίαν πάλλουσιν ἡνωμένοι ὅλοι
οἱ παλμοὶ τῆς ἡρωοτόκου καὶ μεγαλομάρτυρος
νήσου καὶ εἰς οὗ τὴν καλλιεργημένην καὶ φι-
λόσοφον ψυχὴν εὕρισκται τὸν αὐθεντικὸν
ἐρμηνεὺν τῶν οἱ πόθοι, αἱ τάσεις καὶ αἱ βαθύ-
ταται θελήσεως τῆς Κρήτης καὶ εἰς οὗ τὸν γό-
νιμον καὶ ὑπὸ τῶν ναμάτων τῆς ἐλληνικῆς
παιδείας ἀρδευθέντα νοῦν αἱ ἐθνικαὶ παραδό-
σεις τῆς ὅλης φυλῆς δὲν εἶναι τὰ ὑπὸ τῆς, ὡς
ἐκλαμβάνεται σήμερον ὑπὸ τῶν χυδαίων καὶ
ὡς ἐφαρμόζεται ὑπὸ τῶν μωρῶν, θετικῆς λε-
γομένης πολιτικῆς περιφρονούμενα ἐθνικὰ ἀε-
ρολογήματα, ἀλλ' αἱ ἡθικαὶ δυνάμεις ἐκεῖναι,
εἰς αἷς τελικῶς ἐπιρροάζονται ἡ νίκη. Τὸν
τουρκικὸν ζυγὸν συνέτριψαν ἐν Κρήτῃ ὅχι τὰ
ὅπλα μᾶλλον τῶν τέκνων τῆς, ἀλλ' ἡ ψυχὴ
τῶν μετὰ τὴν ἀκατάβλητον ἀφροσύνην τῆς πρὸς
τὸν ἄσθετον πόθον νὰ ἐνώσωσι τὰς πολιτικὰς
τῶν τύχας πρὸς τὸ ἐλεύθερον βασίλειον, τὸν
πόθον ἐκεῖνον, ὅστις καὶ βενετοκρατούμενης
τῆς μεγαλοκάρδου νήσου τὴν ψυχὴν ἐστρεφε
πρὸς τὸ ἔλθον τοῦ ἄλλου γένους, μετ' οὗ διὰ
τῆς ψυχῆς ταύτης οὐδέποτε ἔπαυσεν οὐσα
ἡνωμένη. Ἐν τῇ Μιχαηλῆ τῇ Κρήτῃ εὖρε
τὸν τύπον τοῦ ὑπὸ τοῦ Πλάτωνος ὀνειρευθέντος
ἀρχοντος ἡ κυβερνήτου καὶ ἂν μὴ εἴχομεν ἄλ-
λας ἀποδείξεις τοῦτο θὰ ἤρκει νὰ πείσῃ ἡμᾶς
περὶ αὐτοῦ ἡ ἐν τῇ «Ἀκροπόλει» δημοσιευ-
θεῖσα ἀληθὴς φιλοσόφου ἀνδρὸς ἐπιστολὴ
ἔχουσα ἐπὶ λέξει οὕτω:

«Λαὸς ἔχων συνείδησιν τῆς ἀποστολῆς τοῦ
καὶ τῶν καθηκόντων τοῦ, εἶναι ἡ μεγαλειτέρα
δύναμις ἐν τῷ κόσμῳ. Ἐνὸς τοῦτο τῆς δυνά-
μεως ταύτης πάντα ἀφείλουν νὰ υποχω-
ροῦν».

Τοὺς λόγους τοῦτους καὶ τὴν ἐν αὐτοῖς ἐκδηλου-
μένην ὀψιτὴν ἐννοίαν διὰ τὰ καθήκοντα τῶν λαῶν,
καὶ μάλιστα τῶν δούλων καὶ μὴ ἐθνικῶς ἀποκατα-
στημένων, τοῦ ἐπιφανοῦς Νορβηγίου ποιητοῦ καὶ
συγγραφέως καὶ μεγάλου πατριώτου Μπέρνσον-
Μπγιέρστον εἶχε πάντοτε αἱ ἀξίωμα ὁ Κρητικὸς
λαός, καὶ οὗτοι ἐνέπνεον αὐτὸν εἰς τὴν διγρηκὴ καὶ
τολμηρὰν πάλην, τὴν ὁποίαν ἐπὶ πολλὰς δεκαετη-
ρίδας ἀνέλαβε καὶ ἐξηκολούθησε κατὰ τοῦ τυράν-
νου τοῦ.

Οὐδὲ ἀπειλαί, οὐδὲ υποσχέσεις, οὐδὲ δελεαστι-
καὶ ἀμοιβαὶ ἰσχυρὰν νὰ μαλᾶξωσι τὸ ψυχικὸν σθέν-
ος τοῦ, ὥστε νὰ ἐγκαταλίπῃ τὸ πολιτικὸν αὐτοῦ
ιδανικὸν ἐν τῇ παρελθόντι. Ὅσακις τὸν ἐγκατέλει-
πον αἱ δυνάμεις τοῦ, δὲν ἀπεπαύοντο, ἀλλ' ἐξ-
ηγοῦντο τὸν καιρὸν, μέχρι οὗ παρουσιασθῇ εὐκαι-
ρία διὰ νὰ ἐπαναλάβῃ τὸν ἀνισὸν ἀγῶνα τοῦ.

Τοιοῦτον ἦτο τὸ πολιτικὸν πρόγραμμά τοῦ καὶ
ἡ πατροπαράδοτος διαθήκη, τὴν ὁποίαν οἱ προσβύ-
τεροι ἐκληροδότησαν εἰς τοὺς νεωτέρους, καὶ ἐπὶ τῇ
βάσει τούτων καὶ τῇ ἀκριθείᾳ τῶν ἐκτελέσεως, ἡ Κρήτη
ἂν καὶ λίαν βραδέως καὶ ἐπιπόνως, κατάρθωνται νὰ
ἀναβῇ τὰς βαθμίδας, μίαν πρὸς μίαν ἐκ τοῦ ταπει-
νοῦ ἐδάφους τῆς ἄρκας δουλείας εἰς τὸν ἀνοικτὸν
ὁρίζοντα καὶ τὰς τεργνάς ἀπόψεις τῆς ἐλευθερίας.

Ἀλλ' ἡ ἐλευθερία μόνη δὲν ἦτο ὁ τελικὸς σκο-
πός καὶ τὸ τέμας τῆς πάλης. Ἦτο μόνον ἡ ἀφε-
τηρὶα καὶ τὸ στερεὸν ἐπίπεδον, ἀπὸ τοῦ ὁποῦ
ἐμελλε νὰ λάβῃ τὴν φαρὰν καὶ νὰ μετασυστῇ εἰς
τὸ ἰδανικὸν ὄψος τῆς στενῆς ἐθνικῆς ἀλληλεγγύης.

Καὶ τὸν ἄσθετον τοῦτον πόθον τοῦ ὁ Κρητικὸς
λαός δὲν ἀπεί ποτε νὰ ψυχρανθῇ, διετήρησε δὲ πάν-
τοτε ζῶν καὶ ἀκμαῖον τὸ ἐννοιακὸν, τὸ ὁποῖον ἐκ-
στότε, ὁσάκις αἱ περιστάσεις τοῦ τὸ ἐπέτρεπον, ἀν-
ῆπτετο εἰς πυρκαϊάν, διὰ τῆς ὁποίας ἡ ἐλευθερία
αὐτῇ ἐπύρουν ἀνὰ τὴν ὕψηλον τὰ ἀπαράγραπτα
δικαιώματά τοῦ.

Κατὰ τὴν τελευταίαν δεκαετίαν τὰ ἀποκτείνοντα
ὑπὸ τοῦ Κρητικοῦ λαοῦ ὑπερέβαλον πάντα ὅσα ἐπὶ
δεκαετηρίδας ὅλας κατὰ δόσεις, καὶ ταύτας πενι-
χρὰς καὶ ἐξηναγκασμένους, ἐξέθεικεν ἀπὸ δεσποτῶν
ὁπισθόβουλων καὶ ἐπιβουλων. Ἐπίστευσε δὲ πρὸς
στιγμὴν, ἐπὶ ὀλίγους μόνον χρόνους ἤρκει διὰ νὰ ἐπ-
έλθῃ ἡ δικαιοσύνη τοσοῦτων κόπων καὶ τοσοῦτων
ἀγώνων καὶ θυσιῶν περὶ τῆς τελικῆς ἐπιτυχίας τοῦ
ὑψίστου ιδανικοῦ τοῦ.

Καὶ ἡ φαρὰ τῶν πραγμάτων καὶ αἱ συμπερομαρ-
τοῦσαι περιστάσεις καὶ αἱ ἐκδηλωθέντα διαθέσεις

τῶν Προστατ. Δυνάμεων, αἱ μέχρις ὑποσχέσεως
καὶ συμβολαίου ἀμοιβαίων υποχρεώσεων φθάσασαι
ἐνέβαλον τὴν πεποιθὴν εἰς τὰ στήθη τοῦ Κρητι-
κοῦ λαοῦ, τοῦ πολυπαθοῦς ἀλλ' ἀκαταβλήτου, ἐπὶ
μῆνες μόνον τὸν ἐχώριζον ἀπὸ τοῦ νὰ πανηγυρίσῃ
τὴν πραγμάτων τοῦ ὄνειρου, τὸ ὅποτον δὲν ἐλείπε
ποτε νὰ μετριάξῃ τὴν πικρίαν τοῦ διὰ τὰς διαρκεῖς
συνεχεῖς ἀποτυχίας τοῦ.

Ἐν τοιαύτῃ λοιπὸν ψυχολογικῇ καταστάσει δια-
τελῶν ὁ Κρῆς, καὶ ἀπὸ τῆς βεβαιότητος μεταστὰς
εἰς τὴν ἀβεβαιότητα καὶ τὴν ἀμφιβολίαν, καὶ ἀπὸ
ταύτης κινδυνεύων νὰ κρημινθῇ εἰς τὸ ἀρχικὸν ση-
μεῖον, ἀπὸ τὸ ὁποῖον τόσον δυσκόλως ἀνερρίχθη
τί ὄφειλε νὰ κάμῃ; Νὰ λημονήσῃ καθ' ὅλοκλη-
ρίαν καὶ τὰς παραδόσεις τοῦ καὶ τὰς παραγγελίας
τῶν πατέρων τοῦ καὶ τὸν χαρακτῆρά τοῦ, ὁ ὁποῖος
ἐπὶ τοσοῦτον χρόνον ἐνίσχυε καὶ ἐνεθάρρυνε τὸν πρὸς
τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ ἐθνικοῦ τοῦ σκοποῦ ἀγῶνα τοῦ;
Καὶ μάλιστα ἀπὸ τὰ πράγματα τῇ ἐπεδείκνυνον
ὅτι αἱ θρασυαὶ ἀξιώσεις τῆς Τουρκίας εὕρισκον ἤνῳ
καὶ τροφὴν εἰς τὴν ἐνδοτικότητα καὶ ἀρέσκειαν τῶν
Δυνάμεων, καὶ ἐπομένως ὅτι τὸ πρῶτον τοῦτο βῆμα
τῆς ὑποχωρήσεως θὰ συνεδεύετο καὶ ὑπὸ ἄλλων
ἀλματικωτέρων καὶ ὁριστικωτέρων;

Καὶ ἡ ἀνταλλαγὴ τοῦ δικαιώματος τῆς ἐπικυρι-
αρχίας τῆς Πύλης διὰ τῆς κυριαρχίας, καὶ ἡ παρ-
οχὴ τοῦ νέου τούτου τίτλου εἰς τὴν ἀνακτῆ καὶ
ἀκόρεστον βουλμίαν τῆς Πύλης, τίτλου, τοῦ ὁποῦ
ἡ ἐκτέλεσις καὶ πραγμάτωσις θὰ ἔφερε τὴν Κρήτην
εἰς τὸ δίλημμα, ἢ νὰ γίνῃ πάλιν Τουρκικὴ ἐπαρ-
χία, ἢ νὰ ἀνακυκλήσῃ καὶ ἐπαναλάβῃ τὴν σεῖραν
τῶν παρελθόντων ἀγώνων, τοὺς ὁποῖους ἐπίστευσε
ὅτι διέφυγεν ἐσάει, καὶ ὡς ἄλλος μυθικός Σίσυφος
νὰ καταδικασθῇ καὶ πάλιν νὰ κυλῇ τὸν σκληρὸν
καὶ ἀπείσιον λίθον τῆς δουλείας;

Καὶ πῶς ὑπερὸν ἀπὸ τὴν ψυχολογικὴν ταύτην
διάθεσιν τοῦ πολυπαθεστέρου τῶν λαῶν ἡγέρθη ἡ
ἀξίωσις νὰ μὴ ἀκουσθῇ φωνὴ διαμαρτυρίας ἀπὸ τοὺς
ἀπογόνους τοιούτων προγόνων, ἀλλ' ὡς ἀγέλη κτη-
νῶν νὰ κλινῇ τὴν κεφαλὴν καὶ νὰ υποκύβῃ ἀγογγύ-
στως εἰς ἀξιώσεις ἀπωλείας κεκτημένων δικαιω-
μάτων;

Ἦτο δυνατόν ποτε τοιαύτῃ ἀχαρακτηριστίᾳ καὶ
τοσαύτῃ ἀπάρνησιν ἐνδόξου παρελθόντος καὶ ἀμαύ-
ρωσις καὶ στιγματισμός εἰς τὴν πάτριον ἱστορίαν,
καὶ τυμβωρυχία τῶν ἱερῶν ὁσίων τῶν πατέρων,
τὰ ὁποῖα καραδοκοῦν ἀναμένοντα καὶ ἀγωνιῶντα,
ἵνα ἐρησυχάσωσι τέλος καὶ υποκύψωσιν εἰς τὸν νό-
μον, εἰς τὸν ὁποῖον αἱ θνηταὶ φύσεις εἶναι κατα-
δικασμέναι;

Καὶ πῶς ἦτο δυνατόν οἱ γνησίως ἀντιπροσω-
πεύοντες τὰ αἰσθήματα τοῦ λαοῦ νὰ μὴ τὸν παρα-
κολουθήσωσιν εἰς τὴν πατριωτικὴν τοῦ ταύτην ἐκ-
δήλωσιν αὐτοὶ ἐκεῖνοι, εἰς τοὺς ὁποῖους ἔλαχεν ὁ κλη-
ρῶν ἵνα, ὑψόμενοι ὑπὲρ τὸ κοινὸν ἐπίπεδον, μὴ
μόνον ἀκολουθῶσιν, ἀλλὰ καὶ τέμνωσι καὶ χαρατ-
τῶσι τὴν ὁδὸν εἰς, ἐπὶ εὐγενὲς καὶ ἰδανικὸν θὰ ἐξ-
υψώσῃ τὸ γόητρον καὶ θὰ διατηρήσῃ τὸ λευκὸν καὶ
ἀμίαντον τῆς ἱστορίας τοῦ τόπου;

Εἰς πᾶσας τὰς σπουδαίας καὶ σοβαρὰς περιστά-
σεις, τὰς ὁποίας διήλθεν ὁ τόπος, οἱ ἀξιοῦντες νὰ
ἡγῶνται αὐτοῦ καὶ οἱ κατὰ τὴν καρδίαν ἰδίᾳ ὑπερ-
έχοντες ἀναλαμβάνουσιν ὑποχρεώσεις καὶ ὑπὸκεινται
εἰς περιορισμούς, ἀπὸ τῶν ὁποίων οὐδεὶς λόγος εἶναι
ἀρκετός, διὰ νὰ τοὺς ἀποσπάσῃ. Ἡ πρωτοπορεία
αὕτη ἡ καθωδηγούσα καὶ δεκνύουσα τὸν δρόμον
καὶ ὁδοποιούσα αὐτὸν εἶναι ὑποχρεωμένη νὰ τὸν
διακύνῃ, ἂν καὶ τραγὴν καὶ ἐναντίον, διότι μόνον
διὰ τῆς ἐπιπόνου ταύτης ἐνεργείας σώζεται

